

METALLGA QAYTA ISHLOV BERISH SOHALARI XODIMLARI UCHUN KIYIM TANLASH VA ISHLAB CHIQUARISH UCHUN TAVSIYALAR

Xakimjonov Islombek Shuxrat o'g'li

Namangan to'qimachilik sanoat instituti "Dizayn" kafedrası assistenti.

Elektron pochta: islomsu25@gmail.com

Maxmudjanova Mushtariybonu Ibroxim qizi

Namangan to'qimachilik sanoat instituti "Dizayn" kafedrası talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14709417>

Annotatsiya: Metallga qayta ishlov berish korxonalarida kesish, o'yish, kavsharlash, payvandlash va yig'ish kabi asosiy jarayonlardan biri bo'lgan jarayonda himoya kiyimlariga qo'yiladigan talablar bajarilgan ishlarga qarab o'zgaradi. Ish kiyimlarini to'g'ri tanlash nafaqat unumdorlikning umumiy oshishiga, balki ishchilarning jiddiy shikastlanishdan saqlaydi.

Kalit so'zlar: metall, sanoat, issiqlik, olov, uchqun, zarra, harorat, mexanik ta'sir, himoya, maxsus, kiyim, mato, material.

Metallga qayta ishlov berish korxonalari xodimlari uchun shakl o'rtasidagi asosiy farqlarni tushunish ishlab chiqarish menejerlari va ishchilarning o'zlari uchun dolzarb vazifaga aylanadi. Ish kiyimlarini ishlab chiqarishga ixtisoslashgan Golden Ring MCH korxonasidada tadqiqot o'tkazildi va tavsiyalar o'rganildi.

Metallurgiya va Metallga qayta ishlov berish korxonalari xodimlari uchun ish kiyimlari to'plamlarining turi ishlab chiqarish va ustaxonadagi mehnat sharoitlariga bog'liq. Standart to'plam quyidagilardan iborat: maxsus himoya kiyim, oyoq, qo'l va bosh uchun himoya vositalari.

O'zbekiston Respublikasi mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirining tegishli buyruqlar chiqarish orqali ishchilarni shaxsiy himoya vositalari bilan ta'minlashni faol tartibga soladi. Maqsad shaxsiy himoya vositalarini, shu jumladan ish kiyimlarini noto'g'ri tanlash xavfini minimallashtirishdir. Ammo bu chora-tadbirlarning samaradorligi bevosita bir necha omillarga bog'liq.

- Birinchidan, mehnat sharoitlari va ishlab chiqarish xatarlarini baholash sifati korxona ishchilarga haqiqiy mehnat sharoitlariga mos keladigan shaklni berish-bermasligini aniqlaydi.
- Yana bir asosiy doimiy ishonchli etkazib beruvchilarni topishdir. Agar sherik muvaffaqiyatsizlikka uchrasa va sertifikatlanmagan mahsulotlarni etkazib bersa, masalan, zarur himoya materiallar.
- Himoya darajasini saqlashga ta'sir qiluvchi uchinchi omil - shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish qoidalariga rioya qilish. Har bir xodim uchun o'lchamiga qarab alohida kiyim tanlash va, albatta, kiyimning o'ziga xos xususiyatlarini saqlaydigan to'g'ri yuvish va parvarish qilish zarur.

Faqatgina ushbu omillarning barchasini hisobga oladigan kompleks yondashuv xodimlar uchun zarur himoya darajasini kafolatlaydi. Shunki, maxsus kiyimning roli - odam zarar ko'rmaligi uchun himoya qilish.

Kon-metallurgiya ishlab chiqarish korxonalari xodimlari uchun maxsus kiyim, maxsus poyabzal va boshqa yakka tartibda himoyalaniş vositalarini bepul berishning namunaviy me'yorlari standartlar bilan belgilanadi.

Metallga ishlov berish sohasi xodimlari kiyimlari uchun majburiy talab erigan metall va metall shkalasining uchqunlari va chayqalishidan himoya qilish zarur. Tadqiqotlar natijasida metallga ishlov berish korxonalaroda 40 dan ortiq mutaxassislik aniqlangan. Ularning har biri ma'lum bir himoya sinfiga ega bo'lgan o'z himoya kiyimlariga ega.

Maxsus kiyim ishlab chiqarish uchun asosiy talablar:

- Issiqlik kirib borishini samarali ravishda oldini olish va kuyishdan himoya qilish uchun zichligi yuqori material tanlash.
- Materialning silliq yuzasi uchqun va shkalaning tolalar orasiga yopishib qolishiga yo'l qo'ymaslik, yong'in xavfini kamaytirish.
- Uchqunlar va metallning chayqalishidan himoya qilish va ish kiyimining butun xizmat muddati davomida o'z xususiyatlarini saqlab turishi kerak.

References:

1. Islombek Hakimjonov, Salikh Shukurovich Tashpulatov "Analysis of the model project based on a survey conducted with the aim of creating workwear for working personnel of metalworking enterprises".
https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=kxiw77sAAAAJ&citation_for_view=kxiw77sAAAAJ:5nxA0vEk-isC
2. Исломбек Хакимжонов, Салих Шукурович Ташпулатов "Металлга ишлов бериш корхоналари ишчи ходимлари махсус кийими топологияси".
https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=kxiw77sAAAAJ&citation_for_view=kxiw77sAAAAJ:8k81kl-MbHgC
3. Islombek Hakimjonov, "Literature analysis on the research and development of the method of designing special clothes for workers of metal casting and metal processing enterprises".
4. https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=kxiw77sAAAAJ&citation_for_view=kxiw77sAAAAJ:Se3iqnhoufWC
5. Hakimjonov Islombek Shuxrat o'g'li, "To the metal processing to give and again work types".
6. https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=kxiw77sAAAAJ&citation_for_view=kxiw77sAAAAJ:0EnyYjriUFMC
7. I. Hakimjonov, "Namangan viloyatida joylashgan metall ishlab chiqarish korxonalarida mehnatni muhofaza qilish muammolari va ularning sanoat xavfsizligiga ta'sirini o'rganish".
8. https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=kxiw77sAAAAJ&citation_for_view=kxiw77sAAAAJ:eQOLeE2rZwMC
9. Hakimjonov Islombek Shuxrat o'g'li, "Zamin metall sanoat" korxonasi ishchi - xodimlari so'rovnomasi asosida mavjud maxsus kiyimlaridagi kamchiliklarini aniqlash va uning tahlili.
10. https://scholar.google.ru/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=kxiw77sAAAAJ&citation_for_view=kxiw77sAAAAJ:roLk4NBRz8UC